

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619200561
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8619200561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: E. M., F.. XX.XX.XXXX, T. XXX XX Ž. XXX, zastúpená advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadosťučinenie - 737,40 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 28.08.2019, č. k. 2Csp/30/2019-34, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok okrem výroku II.

II. Odmieťa sa odvolanie voči výroku II.

III. Žalobkyňa ma nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie vo sume 300,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 16,50 Eur Slovenskej republike na účet Slovenskej pošty a.s. - prevádzkovateľ systému do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že rozsudkom tamjšieho súdu č.k. 5C/92/2015 - 64 zo dňa 10.06.2016 mal za preukázané, že žalovaný porušil právo žalobkyne tým, že si voči nej uplatnil Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola neplatným právnym úkonom a žalobkyňi hrozila objektívna ujma v prípade, že by na základe takejto Dohody o zrážkach zo mzdy boli vykonávané zrážky z jej mzdy. Žalobkyňa si ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnila porušenie práva ustanoveného zákonom o ochrane spotrebiteľa, ktorým je v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa právo

na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Poukázal na to, že pri nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačuje samotná hrozba ujmy. V prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že zaslal zamestnávateľovi žalobkyne Dohodu o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej bol zamestnávateľ povinný zrážať z jej mzdy zrážky pre žalovaného. Za primerané finančné zadosťučinenie považoval sumu vo výške 300 eur (v odôvodnení zrejmuou chybou v písaní uvedené 200 eur) s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa a v prevyšujúcej časti, keďže žalobkyňa si uplatňovala sumu 737,40 eur, žalobu zamietol.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku a priznal žalobkyňi plnú náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom prihliadol na skutočnosť, že výška finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu a preto žalobkyňi, vzhľadom na skutočnosť, že bolo jej žalobe vyhovené, je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú, ak mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku, a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu.

5. Proti tomuto rozsudku v plnom rozsahu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Uviedol, že neuznáva žalobkyňou uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu ani čo do výšky. Žalobkyňa žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnila vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalobkyňi žiadne finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia žalobkyňi nevznikla. Namietal neodôvodnenosť vyčíslenej sumy žalobkyňou. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalobkyňa stotožnila v plnom rozsahu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a navrhla ho potvrdiť ako vecne správne a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je voči výrokom I., III. a IV. dôvodné a vo vzťahu k výroku II. je potrebné ho odmietnuť.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza.

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

11. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

12. K uplatneniu práva na primerané finančné zadostučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde, vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

13. Vo veci sp. zn. 5C/92/2015 Okresného súdu Svidník sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému POHOTOVOSŤ s.r.o. uloženia povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 5C/92/2015-64 zo dňa 10.06.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov č.k. 9Co/79/2016-88 zo dňa 16.03.2017 sa stal právoplatný dňa 09.05.2017. Právoplatným ukončením konania vo veci 5C/92/2015 Okresného súdu Svidník bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadostučinenie. Žaloba o primerané finančné zadostučinenie bola podaná dňa 29.03.2019.

14. V prípade žalovaného, ako to vyplýva z rozsudku č.k. 5C/92/2015-64 zo dňa 10.06.2016 Okresného súdu Svidník, s ktorým sa súd prvej inštancie oboznámil aj v tomto konaní, išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa. V uvedenom rozhodnutí bolo judikované, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu „Dohoda o zrážkach zo mzdy“ vzhľadom na to, že ide o formulárovú zmluvu a vzhľadom na to, že žalovaný v priebehu konania nepreukázal, že by predmetná dohoda mala povahu individuálne dohodnutej zmluvy, je neplatná. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobcu vykonávať zrážky z jej mzdy bez toho, aby bola podrobená súdному prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená. Ide o právny úkon, ktorý svojim obsahom a účelom odporuje zákonu a obchádza ho. Žalovaný porušil právo žalobkyne tým, že si voči nej uplatnil Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola neplatným právnym úkonom a žalobkyni hrozila objektívna ujma v prípade, že by na základe takejto Dohody o zrážkach zo mzdy boli vykonávané zrážky z jej mzdy.

15. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Žalobkyňa s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 5C/92/2015, v ktorých spochybňoval dôvodnosť podanej žaloby, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia uvedeného konania. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy. Následne použitím neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy.

16. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy, ako aj na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že priznaná suma finančného zadosťučinenia 300 eur je adekvátne a postačujúca. Odvolací súd je toho názoru, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprímerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, ktoré viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súdom prvej inštancie vysvetlí, z akých dôvodov žalobe o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vyhovel (tak v prípade nároku i výšky), odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

18. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok okrem výroku II. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

19. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

20. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

21. Vo vzťahu k výroku rozhodnutia, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá odvolací súd uvádza, že toto bolo vydané v prospech žalovaného. Žalovaný preto nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti predmetnému výroku rozsudku. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie žalovaného proti zamietavému výroku rozsudku súdu prvej inštancie postupom podľa § 386 písm. b) CSP odmietol.

22. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalovaný v konaní nebol úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešnej žalobkyni v rozsahu 100 %, ktorá podala písomné vyjadrenie v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).